

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE

ELEANOR SHARPSTON,
predstavljeni 16. decembra 2010¹

1. Evropske šole so uradni izobraževalni zavodi, ki jih skupaj nadzorujejo vlade držav članic Evropske unije (v nadaljevanju: EU). Njihov namen je zagotavljati večjezično in večkulturno predšolsko, primarno in sekundarno izobraževanje otrok delavcev institucij EU. Zdaj je teh šol 14 in imajo skupaj približno 22.500 vpisanih učencev.²

so institucije Skupnosti postale pogodbenice mednarodnih sporazumov.⁶ Pogodbene stranke Konvencije so zdaj institucije EU in vseh 27 držav članic.⁷

2. Ustanovljene so bile na podlagi dveh konvencij, to sta Statut Evropskih šol, podpisan 12. aprila 1957 v Luxembourg, ³ in Protokol z dne 13. aprila 1962⁴ o ustanovitvi Evropskih šol, sestavljen s sklicevanjem na Statut Evropskih šol, podpisan 12. aprila 1957 v Luxembourg. Obe konvenciji je podpisalo šest prvotnih držav članic. Konvencija o Statutu Evropskih šol (v nadaljevanju: Konvencija) ju je nadomestila 21. junija 1994.⁵ Na ta dan

3. Konvencija določa pravila, ki se nanašajo na cilje šol in njihovo organizacijo. Ureja zadeve, kot so pedagogika, institucionalna sestava sistema Evropskih šol, organi za upravljanje tega sistema in reševanje sporov v zvezi z razlago in uporabo Konvencije.

4. Cilj Konvencije je tudi zagotoviti primerno pravno varstvo za osebe, ki spadajo na njeno

1 – Jezik izvirnika: angleščina.

2 – Šole so razporejene tako: pet jih je v Belgiji, tri v Nemčiji, ena v Italiji, dve v Luksemburgu, ena na Nizozemskem, ena v Španiji in ena v Združenem kraljestvu.

3 – Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 443, str. 129.

4 – Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 752, str. 267.

5 – UL L 212, str. 3.

6 – Po sprejetju Sklepa Sveta 94/557/ES, Euratom z dne 17. junija 1994 o pooblastitvi Evropske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo za podpis in sklenitev Konvencije o opredelitvi Statuta evropskih šol (UL L 212, str. 1). Glej tudi Odločbo Komisije 94/558/ESP z dne 17. junija 1994 o sklenitvi Konvencije, ki opredeljuje Statut Evropskih šol (UL L 212, str. 15).

7 – Konvencija je začela veljati 1. oktobra 2002.

področje uporabe, zaradi česar je bil ustanovljen odbor za pritožbe.⁸

5. V tem postopku se postavlja pomembno institucionalno vprašanje. Ali je odbor za pritožbe pristojen, da Sodišču predloži vprašanja glede prava EU? Če se bo Sodišče opredelilo za pristojno za obravnavo takega predloga, bo moralo zaradi vsebinskih vprašanj, ki so bila postavljena v postopku v glavni stvari, obravnavati načeli enakega obravnavanja in prostega gibanja delavcev v EU.

8. Člen 3(2) določa: „Pouk izvajajo učitelji, začasno premeščeni ali dodeljeni iz držav članic, v skladu s sklepi, ki jih svet guvernerjev sprejme po postopku iz člena 12(4).“

9. V skladu s členom 7 imajo vse Evropske šole te skupne organe: svet guvernerjev, glavnega tajnika, odbor inšpektorjev in odbor za pritožbe.

10. Člen 12 določa, da svet guvernerjev:

Pravni okvir

„1. določi pravila o delu glavnega tajnika, ravnateljev, učnega osebja [...]

Konvencija

6. V tretji uvodni izjavi preambule Konvencije je navedeno, da „[...] je sistem Evropskih šol sistem posebne vrste; [...] predstavlja obliko sodelovanja med državami članicami [...] in Evropskimi skupnostmi [...]“

7. Člen 1 Konvencije določa, da je namen šol skupaj izobraževati otroke delavcev v Evropskih skupnostih.

[...]

4. (a) na predlog odbora inšpektorjev vsako leto z odpiranjem ali ukinjanjem delovnih mest določi potrebe po učnem osebju. Zagotavlja nepristransko porazdelitev delovnih mest med državami članicami. Z vladami ureja vprašanja, ki se nanašajo na dodelitev ali začasno premestitev v primarnem in sekundarnem izobraževanju ter svetovalnih delavcev šole. Delavci

⁸ – Glej člen 27 Konvencije, točka 13 spodaj.

ohranijo pravice do napredovanja in upokojitve, ki jim jih zagotavljajo njihovi nacionalni predpisi;

[...]"

11. Člen 25 določa:

„Proračun šol se financira:

1. s prispevki držav članic prek trajnih plačil začasno premeščenega ali dodeljen[eg]a osebja in po potrebi s finančnim prispevkom, o katerem soglasno odloča svet guvernerjev“.

12. Člen 26 določa: „Za spore med pogodbenicami v zvezi z razlago in uporabo Konvencije, ki jih ne reši svet guvernerjev, je izključno pristojno Sodišče Evropskih skupnosti.“

13. Člen 27 se nanaša na odbor za pritožbe. Ta člen določa:

- „1. Ustanovi se odbor za pritožbe.

2. Ko so izčrpane vse upravne poti, ima odbor za pritožbe izključno pristojnost na prvi in končni stopnji v kakršnih koli sporih glede uporabe te konvencije za vse osebe, ki jih zajema, razen upravnega in pomožnega osebja, in glede zakonitosti katerega koli akta, ki temelji na tej konvenciji, ali glede pravilnika, ki je na njej zasnovan, in škoduje takim osebam s strani odbora guvernerjev upravnega odbora šole pri izvajanju njihovih pooblastil, kakor jih določa ta konvencija. V primerih, ko gre za spore finančne narave, ima odbor za pritožbe neomejeno pristojnost.

Pogoji in podrobna pravila v zvezi s temi postopki se določijo, kakor je to ustrezno, s pravilnikom o delu učnega osebja ali s pogoji za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom ali s splošnim šolskim pravilnikom.

3. Člani odbora za pritožbe so osebe, katerih neodvisnost je nedvomna in ki so usposobljene za področje prava.

Člani odbora za pritožbe so lahko samo osebe na seznamu, ki ga sestavi Sodišče Evropskih skupnosti.

4. Svet guvernerjev soglasno sprejme Statut odbora za pritožbe. *Statut odbora za pritožbe*⁹

Statut odbora za pritožbe določa število članov odbora, postopek za njihovo imenovanje s strani sveta guvernerjev, trajanje njihovega mandata in finančna pravila, ki se zanje uporabljajo. Statut natančno določa način delovanja odbora.

5. Odbor za pritožbe sprejme svoj poslovnik, ki vsebuje vse določbe, potrebne za uporabo statuta.

Za sprejetje poslovnika je potrebna soglasna odobritev sveta guvernerjev.

6. Sodbe odbora za pritožbe so zavezujoče za stranke in, če jih te ne izvajajo, izvršljive preko pristojnih organov držav članic v skladu z njihovimi nacionalnimi predpisi.

7. Drugi spori, v katerih so šole stranka, so v nacionalni pristojnosti. Ta člen zlasti ne vpliva na pristojnost nacionalnih sodišč v zvezi s civilnopravno in kazensko odgovornostjo.“

14. Člen 1 Statuta določa, da odbor za pritožbe sestavlja šest članov, izvoljenih za petletno obdobje na podlagi seznama, ki ga v ta namen sestavi Sodišče. Načeloma se njihov mandat lahko molče obnovi.

15. Člen 2 določa, da morajo vsi člani odbora za pritožbe izreči slovesno izjavo, ki se glasi:

„Prisegam [...], da bom svojo funkcijo opravljal/a pošteno, neodvisno in nepristransko in da bom spoštoval/a tajnost posvetovanj.“¹⁰

16. V členu 3 je predpisano, da člani odbora za pritožbe med mandatom ne smejo opravljati nobene politične ali upravne aktivnosti niti poklicne dejavnosti, ki ni združljiva z njihovo dolžnostjo neodvisnosti in nepristranskosti.

17. Člen 5 določa, da je član lahko odpoklican s funkcije, če drugi člani na plenarnem

⁹ – Sprejet je bil v skladu s členom 27(4) Konvencije, svet guvernerjev ga je potrdil v pisnem postopku z dne 22. aprila 2004 (v nadaljevanju: Statut), dostopen pa je na spletni strani Evropskih šol.

¹⁰ – Glej tudi člen 2 in Prilogo I, člen 5, Statuta Sodišča (UL 2008, C 115, str. 210).

zasedanju z dvotretjinsko večino aktivnih članov odločijo, da ne izpolnjuje več zahtevanih pogojev. Pred odpoklicem s funkcije ima član pravico, da se izjavi pred odborom za pritožbe.

*Pravilnik za napoteno osebje Evropskih šol, ki velja od 1. septembra 1996*¹³

19. Kadrovski pravilnik določa pravila o pogojih za opravljanje dela za osebje, napoteno na delo v Evropske šole.

20. Člen 45 določa, da prejemki iz dela, ki se izplačajo zaposlenemu, obsegajo osnovno plačo, plačilo za nadurno delo ter družinske in druge dodatke.

*Poslovnik odbora Evropskih šol za pritožbe*¹¹

21. Člen 47 določa:

„1. Osebni prejemek zaposlenega je izražen v evrih.

[...]

18. Poslovnik vsebuje določbe, podobne tistim, ki urejajo pisni in ustni postopek pred Sodiščem in Splošnim sodiščem. Tako člen 9 določa, da mora dopisovanje in komuniciranje s stranko potekati v enem od uradnih jezikov.¹² V členih 11 in 12 je določeno, da stranke, ki nastopijo pred odborom za pritožbe, zastopa odvetnik. V členih od 14 do 19 so določbe o pisnem postopku, ki zajema izmenjavo pritožbe, odgovora na pritožbo, replike in duplike; temu sledi ustni postopek.

2. Prejemek se izplača v kraju in v valuti države, kjer zaposleni opravlja svoje delo.

Osebni prejemek, ki se izplačuje v drugi valuti kot evro, se izračuna na osnovi menjalnega tečaja, ki se uporablja za izračun osebnih prejemkov zaposlenih v Evropskih skupnostih.

11 – Potrjen na zasedanju sveta guvernerjev z dne 1. in 2. februarja 2005 (v nadaljevanju: Poslovnik) in dostopen na spletni strani Evropskih šol.

12 – To so jeziki, navedeni v Prilogi II h Konvenciji: danščina, nizozemščina, angleščina, francoščina, nemščina, grščina, italijanščina, portugalščina in španščina.

13 – Potrjen na zasedanju sveta guvernerjev z dne 20. in 21. januarja 2009 (v nadaljevanju: Kadrovski pravilnik) in dostopen na spletni strani Evropskih šol.

3. Osebni prejemki zaposlenih se ponderirajo po stopnji, ki je nad ali pod 100% ali tem enaka, kakor je določeno in prilagojeno za uradnike Evropskih skupnosti.“
- (b) Šola plača razliko med osebnim prejemkom, ki ga določajo ti predpisi, in menjalno vrednostjo in vsemi nacionalnimi prejemki brez obveznih odtegljajev za socialno varnost. Menjalna vrednost se na osnovi menjalnih tečajev, ki se uporabljajo za plače uradnikov v Evropskih skupnostih, pretvori v valuto države, kjer zaposleni opravlja delo. [...]“

22. Člen 49 določa:

„1. [...] zaposleni [je] upravičen do osebnega prejemka, ki ga prinaša njegovo delovno mesto in stopnja v plačni lestvici za tako delovno mesto, kot je to določeno v Prilogi III k tem Predpisom.“¹⁴

23. Ko je nastal obravnavani spor (aprila 2008), je člen 49(2) določal:

„(a) Pristojni nacionalni organi zaposlenim plačajo nacionalne prejemke in o plačanih zneskih obvestijo direktorja/ravnatelja, pri čemer navedejo vse elemente, ki so jih upoštevali pri izračunu, vključno z obveznimi odtegljaji za socialno varnost in davki.

24. Člen 49(2) je bil s 1. julijem 2008 spremenjen, tako da je bilo Evropskim šolam dovoljeno, da po potrebi prilagodijo menjalni tečaj med eurom in drugimi uradnimi valutami držav članic. Besedilu te določbe sta bila dodana odstavka:

„Ti menjalni tečaji se uskladijo z mesečnimi menjalnimi tečaji, ki veljajo za izvajanje proračuna. Če pri eni ali več valutah v primerjavi z dotlej uporabljenimi menjalnimi tečaji nastane razlika v višini 5% ali več, se prilagoditev izvede od tistega meseca dalje. Če se ta

¹⁴ – V skladu s sedanjo različico Kadrovskega pravilnika so plačne lestvice določene v Prilogi IV. V času nastanka dejstev pa so bile lestvice mesečnih plač v eurih za napoteno osebje Evropskih šol vključene v Prilogo III. V teh sklepnih predlogih se zato sklicujem na Prilogo III.

sprožitveni prag ne doseže, se menjalni tečaji posodobijo najpozneje po preteku 6 mesecev.

V odstavku 2 je določeno, da mora biti pred vložitvijo pritožbe pri odboru za pritožbe vložena administrativna pritožba pri glavnem tajniku na podlagi člena 79 in mora biti sprejeta odločba ali podan molk organa, s katerima je bila zavrnjena omenjena administrativna pritožba.

Če je menjalna vrednost višja kot prejemek, ki ga za koledarsko leto določajo ti predpisi, je zadevni zaposleni upravičen do razlike med obema zneskoma.“

25. Člen 79 Kadrovskega pravilnika določa, da se pri generalnem sekretarju Evropskih šol (v nadaljevanju: glavni tajnik) lahko vloži administrativna pritožba zoper odločbo ali molk organa na upravnih in finančnih področjih, ki se nanaša na zakonitost akta, s katerim je bila zadevna oseba negativno prizadeta. Če glavni tajnik ne odgovori na administrativno pritožbo v petih mesecih od njene vložitve, to pomeni zavrnitev zahteve. Zoper tako odločitev se lahko vloži pritožba pri odboru za pritožbe.

V odstavku 5 je navedeno: „Pritožbe v sporu v smislu tega člena se preverijo in presodijo glede na pogoje, opredeljene v Poslovniku Pritožbene komisije.

26. Upošteвне določbe člena 80 so:

„Pritožbena komisija ima v primeru spora med vodstvenimi organi šole ter zaposlenimi v zvezi z zakonitostjo akta, ki škodljivo vpliva na te osebe, na prvi in končni stopnji izključno pristojnost. [...]“

Pritožbe, vložene pri Pritožbeni komisiji, nimajo odložilnega učinka. Vendar pa lahko Pritožbena komisija, če meni, da okoliščine to zahtevajo, odloži izvršitev izpodbijanega akta. Rzsodbe Pritožbene komisije so dokončne in izvršljive.“

Pogodba ES¹⁵

27. Člen 12, prvi odstavek, ES določa: „Kjer se uporablja ta pogodba in ne da bi to vplivalo na njene posebne določbe, je prepovedana vsakršna diskriminacija glede na državljanstvo.“

28. V členu 39 ES je navedeno:

„1. V Skupnosti se zagotovi prosto gibanje delavcev.

2. Prosto gibanje vključuje odpravo vsakršne diskriminacije na podlagi državljanstva delavcev držav članic v zvezi z zaposlitvijo, plačilom in drugimi delovnimi in zaposlitvenimi pogoji.

¹⁵ – Ker je bil postopek v glavni stvari začel pred uveljavitvijo Lizbonske pogodbe, navajam določbe Pogodbe v taki obliki, v kakršni so bile takrat. Določbe člena 12 ES so zdaj v členu 18 PDEU in določbe členov 39 ES in 234 ES v členih 45 PDEU in 267 PDEU. Pred začetkom veljave Amsterdamske pogodbe leta 1999 so bile določbe člena 234 ES (z nekaterimi razlikami, ki za to zadevo niso bistvene) v členu 177 Pogodbe EGS in pozneje v členu 177 ES. Za pomoč bralcu sem te navedbe prilagodila tako, da se sklicujem na člene Pogodbe z oštevilčenjem, ki je veljalo, ko je bil začel postopek v glavni stvari. Sklicevanja na Skupnost v starejši sodni praksi in zakonodaji se morajo zdaj seveda razlagati kot sklicevanja na Evropsko unijo.

3. Ob upoštevanju omejitev, utemeljenih z javnim redom, javno varnostjo in javnim zdravjem, zajema pravico:

- (a) sprejeti ponujeno delovno mesto;
- (b) se v ta namen na območju držav članic prosto gibati;
- (c) bivati v državi članici zaradi zaposlitve skladno z določbami zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo zaposlovanje državljanov te države;
- (d) ostati na ozemlju države članice po prenehanju zaposlitve v tej državi pod pogoji, zajetimi v izvedbenih predpisih, ki jih pripravi Komisija.

[...]“

29. Člen 234 ES določa:

„Sodišče je pristojno za predhodno odločanje o vprašanih glede:

- (a) razlage te pogodbe;

[...]

Kadar se takšno vprašanje postavi kateremu koli sodišču države članice in če to sodišče meni, da je treba glede vprašanja sprejeti odločitev, ki mu bo omogočila izreči sodbo, lahko to vprašanje predloži v odločanje Sodišču.

Kadar je takšno vprašanje postavljeno v postopku, ki teče pred sodiščem države članice, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, je to sodišče dolžno predložiti zadevo Sodišču.“

učitelj tako med napotitvijo v šole še naprej prejema svojo nacionalno plačo (od katere se odtegnejo obvezni davki in prispevki za socialno varnost).¹⁷ Nacionalna plača se pretvori v eure, pri čemer se uporabi veljavni menjalni tečaj. Menjalna vrednost nacionalne plače se nato odšteje od mesečne plače, določene v Prilogi III h Kadrovskemu pravilniku. Razlika med njima je tako imenovani „evropski dodatek“, ki ga Evropske šole plačajo neposredno dodeljenemu učitelju z denarjem, zagotovljenim v proračunu EU.¹⁸ Evropski dodatek in nacionalna plača skupaj tvorita učiteljevo osnovno plačo v smislu Kadrovskega pravilnika.

Ozadje, dejansko stanje in postopek

Izračun plače

30. Člen 49(1) Kadrovskega pravilnika določa, da so vsi učitelji upravičeni do mesečne plače, določene v Prilogi III in izražene v eurih.¹⁶

31. V plači se odraža struktura Evropskih šol, saj je odgovornost za njeno izplačilo razdeljena med države članice in šole. Napoteni

32. 1 EUR je 1. julija 2007 znašal 0,67215 GBP. Vendar je vrednost britanskega funta od oktobra 2007 dalje bistveno padla v primerjavi z vrednostjo eura. 1 EUR je 1. decembra 2007 znašal 0,71475 GBP in 1. junija 2008 0,7866 GBP. Tako je med 1. julijem 2007 in 30. junijem 2008 britanski funt izgubil približno 7,4 % svoje vrednosti glede na euro.

33. Menjalni tečaj, ki se je uporabil za izračun menjalne vrednosti eura pri nacionalnih plačah učiteljev, je bil vsako leto določen na

16 – Vedno navajam Prilogo III, kakršna je bila v času nastanka dejstev: glej opombo 14.

17 – Člen 25 Konvencije in člen 49(2)(a) Kadrovskega pravilnika: glej točki 11 oziroma 23 zgoraj.

18 – Ureditev je pojasnjena v sodbi z dne 15. januarja 1986 v zadevi Hurd (44/84, Recueil, str. 29, točka 5).

dan 1. julij. V Kadrovskem pravilniku pred spremembo julija 2008 niso bile predvidene vmesne prilagoditve menjalnega tečaja, ki je bil določen na dan 1. julij, s katerimi bi se upoštevale spremembe menjalnega tečaja med letom. Tako torej ni bilo prilagoditvenega mehanizma, s katerim bi se izravnalo znatno zmanjšanje vrednosti britanskega funta v primerjavi z eurom med oktobrom 2007 in junijem 2008.

34. Ker je bil 1. julija 2008 Kadrovski pravilnik spremenjen, se zdaj lahko izvede vmesna prilagoditev, če pri valuti nastane razlika v menjalnem tečaju v višini 5 % ali več v primerjavi z menjalnim tečajem, ki je bil uporabljen pred tem.¹⁹

Dejansko stanje in postopek

35. P. Miles in 135 drugih profesorjev, ki jih je v Evropske šole napotilo Združeno kraljestvo, je od aprila 2008 naprej pri glavni tajnici vložilo administrativne pritožbe v skladu s členom 79 Kadrovskega pravilnika. Z njimi so zahtevali prilagoditev izračuna evropskega dodatka v njihovih plačah tako, da bi se izravnalo zmanjšanje vrednosti britanskega funta v primerjavi z eurom v obdobju med

oktobrom 2007 in junijem 2008. Glavna tajnica je z dopisom z dne 7. novembra 2008 potrdila, da je zavrnila administrativne pritožbe profesorjev. Ti so 15. decembra 2008 zoper odločitev glavne tajnice vložili pritožbe pri odboru za pritožbe.

36. Še ena tožeča stranka, Robert Watson MacDonald, je vložila svojo administrativno pritožbo pri glavni tajnici 9. maja 2008. Tudi on je 9. januarja 2009 zoper odločitev glavne tajnice vložil pritožbo pri odboru za pritožbe.

37. Vse pritožbe, ki so jih vložili profesorji, se nanašajo na izračun evropskega dodatka za britanske profesorje, ki opravljajo svoje delo v šolah v državah članicah, kjer se uporablja valuta euro.

Odločba za predložitev vprašanj za predhodno odločanje

38. Odbor za pritožbe v odločbi za predložitev vprašanj za predhodno odločanje ugotavlja, da člen 26 Konvencije določa, da je Sodišče izključno pristojno za razsodbo v sporih med pogodbenicami v zvezi z razlago in uporabo Konvencije, ki jih ne reši svet

19 – Glej točko 24 zgoraj.

guvernerjev. Vendar pa v Konvenciji ni izrecne določbe, na podlagi katere bi bil odbor za pritožbe pristojen, da Sodišče prosi za navodilo v zvezi s pritožbo, ki jo obravnava.

39. Odbor za pritožbe poudarja, da je njegova naloga zagotoviti, da se pravo uporablja enotno za zadeve iz njegove pristojnosti. Njegova sodba o pritožbi je zavezujoča za stranke. Če je te ne izvajajo, jo izvršijo pristojni organi držav članic. Odbor za pritožbe zagovarja stališče, da bi bilo glede na ta splošni pravni okvir (zlasti njegovo obveznost, da zagotavlja enotno uporabo prava EU v zadevah, ki spadajo v njegovo pristojnost) nesmiselno, da se odbor ne bi štel za pristojnega za predložitev vprašanj Sodišču na podlagi člena 234 ES.

40. Zato želi odbor za pritožbe Sodišču predložiti ta vprašanja:

- 1) Ali je treba člen 234 ES razlagati tako, da velja za sodišče, kot je odbor za pritožbe, ki je ustanovljen s členom 27 Konvencije o Statutu Evropskih šol, to sodišče pa je, kadar odloča na zadnji stopnji, pristojno, da predloži Sodišču predlog za sprejetje predhodne odločbe?
- 2) Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je člena 12 ES in 39 ES treba razlagati tako, da nasprotujeta uporabi

sistema osebnih prejemkov, kakršen je ta v veljavi v Evropskih šolah, ker ta sistem, čeprav se izrecno sklicuje na tistega, ki zadeva uradnike Skupnosti, ne omogoča popolnega upoštevanja – niti retroaktivnega – izgube vrednosti valute, ki povzroči zmanjšanje kupne moči za profesorje, ki so jih na delo napotili nacionalni organi?

- 3) Če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen, ali lahko razlika v položaju, kakršna je bila ugotovljena med profesorji, napotnimi v Evropske šole, katerih osebne prejemke zagotavljajo nacionalni organi in Evropska šola, v kateri poučujejo, in uradniki Evropske skupnosti, katerih osebne prejemke zagotavlja izključno Skupnost, glede na načela, ki jih vsebuje zgoraj navedena člena, in čeprav se Pravilnik za začasno dodeljeno osebje Evropskih šol izrecno sklicuje na Kadrovske predpise za uradnike Evropskih skupnosti, upraviči neenake menjalne tečaje, ki se uporabljajo za zagotovitev ohranitve enakovredne kupne moči?

41. V imenu profesorjev, Evropskih šol in Evropske Komisije so bila na obravnavi

9. junija 2010 predložena pisna stališča in predstavljena ustna stališča.

šol ne bi smeli šteti za sestavni del prava EU. Sistem pravil, s katerim je urejeno delovanje Evropskih šol, naj zato ne bi spadal med vrste aktov, ki so zajeti s členom 234 ES.

Presoja

Prvo vprašanje

42. Prvo vprašanje obravnava temeljni problem. Ali se pristojnost Sodišča na podlagi člena 234 ES razširja tudi na organe, kot je odbor za pritožbe? Če je odgovor na to vprašanje nikalen, ni treba odgovarjati na drugo in tretje vprašanje.

Ali se vprašanja, ki jih postavlja odbor za pritožbe, nanašajo na vprašanja glede prava EU?

43. Evropske šole zatrjujejo, da so ustanovljene na podlagi mednarodnih sporazumov in da se ti sporazumi ter akti in odločbe Evropskih

44. V sodbi Hurd²⁰ se je zaradi vprašanja Sodišču obravnaval sistem osebnih prejemkov, ki velja za britanske profesorje v Evropskih šolah, ki so poučevali na šoli v Culhamu v Angliji. Svet guvernerjev prve Evropske šole je odločil (na zasedanju 26. in 27. januarja 1957), da morajo zaposleni plačevati davek na plačo (ali njen del), ki je enaka njihovi nacionalni plači. Na drugi strani pa morajo biti za dodatke in nadomestila, ki se plačujejo v skladu s Kadrovskim pravilnikom, oproščeni plačila vseh davkov. Evropski dodatek in različna nadomestila, ki jih je Evropska šola v Culhamu plačevala profesorjem, ki niso bili državljani Združenega kraljestva, niso bila obdavčena z davkom na dohodek v Združenem kraljestvu. V zadevi Hurd je spor v postopku v glavni stvari zadeval vprašanje, ali bi bila ta plačila sicer obdavčena, če bi bila izplačana državljanom Združenega kraljestva. D. G. E. Hurd je zatrjeval, da bi morali biti dodatki, ki jih je Evropska šola v Culhamu plačevala profesorjem, ki jih je tja napotilo Združeno kraljestvo, na podlagi prava Skupnosti

20 – Navedena v opombi 18.

oproščeni plačila nacionalnega davka. Navedel je, da naj bi Združeno kraljestvo, ker je pristopilo h Konvenciji o Statutu Evropskih šol, kot se je zahtevalo v členu 3 Akta o pristopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska k Evropskim skupnostim iz leta 1972, s tem sprejelo odločitev zasedanja z dne 26. in 27. januarja 1957. Vlada Združenega kraljestva je zatrjevala, da bi Sodišče sicer lahko razlagalo člen 3 Akta o pristopu, vendar pa naj ne bi bilo pristojno razlagati konvencij, s katerimi so ustanovljene Evropske šole.

46. Sodišče je sodbu Hurd nedavno potrdilo s sodbu v zadevi Komisija proti Belgiji.²² Iz sodne prakse Sodišča je razvidno, da je Kadrovski pravilnik, ki ga je sprejel svet guvernerjev Evropskih šol na podlagi člena 12(1) Konvencije, zato na prvi pogled akt, ki ni zajet s členom 234 ES.

47. Zato se mi zdi, da ima Kadrovski pravilnik v okviru obravnavane zadeve enak položaj kot določbe nacionalnega prava v predlogu nacionalnega sodišča. Sodišče ni pristojno, da jih kot take razlaga, vendar lahko sprejme usmeritve o tem, kako zanje velja pravo EU.

45. Sodišče je odločilo, da ni pristojno za razlago člena 3 Akta o pristopu zaradi opredelitve obveznosti Združenega kraljestva, ki izhajajo iz aktov in odločb organov Evropskih šol, ker ti instrumenti ne spadajo med vrste aktov, ki so zajeti s členom 234 ES. Čeprav so bili ti sporazumi povezani s Skupnostjo in delovanjem njenih institucij, to ne pomeni, da bi jih bilo mogoče šteti za sestavni del prava Skupnosti. Vendar je Sodišče menilo, da bi bilo – zaradi določitve obsega člena 3 Akta o pristopu v zvezi s temi instrumenti – morda nujno opredeliti pravni položaj aktov in odločb organov Evropskih šol in s tem omogočiti, da se lahko raziščejo, kot je za ta namen potrebno.²¹

48. Poleg tega so Evropske šole na obravnavi povedale, da uporabljajo Pogodbo, in se strinjale, da se vsebinska vprašanja, ki jih je odbor za pritožbe predložil Sodišču, nanašajo na pravilno razlago te pogodbe.

49. Ker se z drugim in tretjim vprašanjem izrecno prosi za razlago Pogodbe, se mi zdi, da bi se Kadrovski pravilnik lahko preučil,

21 – V opombi 18 navedena sodba Hurd, točki 20 in 21.

22 – Sodba z dne 30. septembra 2010 (C-132/08, ZOdL, str. I-8695, točki 43 in 44).

kolikor je potrebno za odgovor na vprašanja glede prava EU, ki se postavljajo.

v smislu člena 234 ES. Evropske šole se strinjajo, da je odbor za pritožbe sodišče, vendar navaja, da ni sodišče *države članice*, kot je zahtevano v besedilu člena 234, drugi odstavek, ES. Stališča, ki niso sporna, bom zato obravnavala zgolj na kratko, da bi se bolj posvetila zadnjenavedenemu vprašanju.

Ali je odbor za pritožbe sodišče države članice v smislu člena 234 ES?

50. Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso „pri presoji, ali je predložitveni organ ‚sodišče‘ v smislu člena 234 ES – kar je vprašanje, ki se nanaša izključno na pravo Skupnosti – upošteva dejstva, kot so zakonska podlaga organa, njegova stalnost, obveznost njegove sodne pristojnosti, kontradiktornost postopka, uporabljanje pravnih pravil s strani organa in njegova neodvisnost.“²³ Poleg tega lahko nacionalno sodišče sproži postopek pred Sodiščem le, če pred njim teče postopek in če odloča v postopku, v katerem bo izdana odločba, ki ima značaj sodne odločbe.²⁴

51. Komisija in profesorji zatrjujejo, da ima odbor za pritožbe vse značilnosti sodišča

52. Odbor za pritožbe je ustanovljen v skladu s členom 27 Konvencije. Torej je podlaga zanj očitno zakonska. O njegovi stalnosti se lahko sklepa iz člena 27(1), ker je ustanovljen brez omejitve trajanja, njegovi člani pa so imenovani za mandat petih let in so lahko ponovno imenovani. Na podlagi člena 27(2) ima odbor za pritožbe izključno pristojnost v sporih, navedenih v tej določbi, na podlagi člena 27(6) (ki ima potrditev v členu 80(5) Kadrovskega pravilnika) pa so njegove sodbe zavezujoče in izvršljive; iz teh določb jasno izhaja, da odbor za pritožbe opravlja sodne naloge. Člen 27(5) pooblašča odbor za pritožbe, da sprejme svoj poslovnik, ki vsebuje vse določbe, potrebne za uporabo statuta, s poslovníkom, ki ga sprejme, pa se zagotavlja kontradiktoren postopek.

23 – Sklep z dne 14. maja 2008 v zadevi Pilato (C-109/07, ZOdl., str. I-3503, točka 23 in navedena sodna praksa); glej tudi sodbo z dne 18. oktobra 2007 v zadevi Österreichischer Rundfunk (C-195/06, ZOdl., str. I-8817, točka 19) in sklepe predloge generalnega pravobranilca D. Ruiz-Jaraboja, predstavljene 25. junija 2009 v zadevi Umweltanwalt von Kärnten (sodba z dne 10. decembra 2009, C-205/08, ZOdl., str. I-11525.), točka 35, kjer generalni pravobranilec navaja sodbo z dne 30. junija 1966 v zadevi Vaassen-Goebbels (61/65, Recueil, str. 261).

24 – Sodba z dne 14. junija 2001 v zadevi Salzmann (C-178/99, Recueil, str. I-4421, točka 14).

53. Poleg tega je očitno, da je odbor za pritožbe neodvisen, kar je neločljivo povezano z nalogo sojenja.²⁵ Njegova sestava je urejena v členu 27(3) Konvencije in členih 1, 2, 3, in 5 Statuta. Tako morajo biti njegovi člani osebe, katerih neodvisnost je nedvomna in so izbrani s seznama, ki ga sestavi Sodišče. Zaprisežajo, da bodo delovali neodvisno in nepristransko, in ne smejo opravljati nobene aktivnosti, ki ni združljiva s to obveznostjo. Član je lahko odpoklican s funkcije le, če po tem, ko je bil zaslišan, dve tretjini vseh članov meni, da ne izpolnjuje več zahtevanih pogojev. Poleg tega odbor za pritožbe običajno nastopa kot tretja stranka v razmerju do organa, ki je sprejel izpodbijano odločbo, ker je organ, ki je ločen in se razlikuje od glavnega tajnika.

54. S tem sem potrdila, da odbor za pritožbe izpolnjuje vsa merila, da se opredeli kot sodišče, zato bom zdaj obravnavala temeljno vprašanje, ali se lahko šteje za sodišče *države članice*.

55. Evropske šole zatrjujejo, da bi se moral člen 234, drugi odstavek, ES razlagati dobesedno tako, da se nanaša na sodišče *države*

članice – kar pa naj odbor za pritožbe očitno ne bi bil.

56. Komisija in profesorji navajajo, da je cilj člena 234 ES zagotoviti skladno in enotno uporabo prava EU. Člen 234 ES bi se zato moral razlagati glede na njegov namen in izraz „sodišče *države članice*“²⁶ bi se moral razlagati široko. Sodišče naj bi v sodbi v zadevi Rheinmühlen²⁷ potrdilo, da je cilj postopka iz takratnega člena 177 Pogodbe EGS zagotoviti, da je pravo v vseh okoliščinah enako v vseh državah članicah Skupnosti.

57. Strinjam se s Komisijo in profesorji.

58. Pred skoraj tridesetimi leti je Sodišče prvič sprejelo razlago člena – ki je pozneje postal člen 234 ES – ki je bila širša od dobesednega pomena besedila drugega odstavka. Sodišče je v sodbi v zadevi Broekmeulen²⁸ odločilo, da se mora pritožbena komisija, ki jo je ustanovilo nizozemsko kraljevo združenje za spodbujanje medicine (v nadaljevanju: komisija za pritožbe), kadar uporablja

26 – Moj poudarek.

27 – Sodba z dne 16. januarja 1974 (166/73, Recueil, str. 33, točka 2). Glej novejšo sodbo z dne 12. junija 2008 v zadevi Gourmet Classic (C-458/06, ZOdl, str. I-4207, točka 20).

28 – Sodba z dne 6. oktobra 1981 (246/80, Recueil, str. 2311, točki 16 in 17).

25 – Glej zlasti sodbo z dne 19. septembra 2006 v zadevi Wilson (C-506/04, ZOdl., str. I-8613, točke od 49 do 53).

pravo Skupnosti in odloča o zadevah v zvezi z njim, šteti za sodišče države članice. Sodišče je v sodbi ugotovilo, da pravica do pritožbe zoper odločbe komisije za pritožbe na redna sodišča ni obstajala.

60. V sodbi v zadevi Christian Dior³¹ je Sodišče presojalo, ali se v postopku, ki zadeva razlago direktive o blagovnih znamkah,³² najvišje nacionalno sodišče Nizozemske ali Sodišče Beneluks³³ šteje za sodišče, zoper odločitev katerega ni pravnega sredstva in je zato dolžno Sodišču predložiti vprašanje za predhodno odločanje na podlagi člena 234(3) ES. Sodišče se je ponovno odločilo za namensko razlago in je s sklicevanjem na Sodišče Beneluks navedlo: „Ni utemeljenega razloga, da sodišče, ki je *skupno več državam članicam*, ne bi smelo predložiti vprašanja Sodišču, tako kot sodišča vsake od teh držav članic.“ Sodišče je pri sprejemanju tega sklepa upoštevalo dva dejavnika. Prvič, Sodišče Beneluks je imelo nalogo zagotoviti enotnost pri uporabi pravnih pravil, ki so skupna trem državam Beneluksa, in postopek pred njim je bil ena od stopenj v postopkih, ki potekajo pred nacionalnimi sodišči, iz katere je izhajala dokončna razlaga skupnih pravil Beneluksa. Drugič, potrditiv, da je bilo Sodišče Beneluks Sodišču upravičeno predložiti vprašanja, je bila

59. V obravnavani zadevi ima odbor za pritožbe „izključno pristojnost na prvi in končni stopnji“.²⁹ Ker so v njegovi pristojnosti pravice in obveznosti profesorjev, od katerih bodo mnogi v okviru sprejema napotitve v različne Evropske šole uveljavili pravice do prostega gibanja, bo moral pri odločanju o sporih, ki tečejo pred njim, nujno uporabiti pravo EU (in mu dati prednost), kakor tudi v pričujoči zadevi. Kot v primeru komisije za pritožbe v sodbi Broekmeulen, se tudi zoper odločbe odbora za pritožbe ni mogoče pritožiti na redna sodišča držav članic. Podobnost s sodbo Broekmeulen je očitna.³⁰

29 – Glej člen 27(2) Konvencije, naveden v točki 13 zgoraj.

30 – Glej tudi točko 43 in naslednje zgoraj, kjer sem obravnavala trditve Evropskih šol, da razlaga Kadrovskega pravilnika ni področje, ki je urejeno s pravom EU.

31 – Sodba z dne 4. novembra 1997 (C-337/95, Recueil, str. I-6013).

32 – Prva direktiva Sveta 89/104/EGS z dne 21. decembra 1988 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami (UL 1989, L 40, str. 1).

33 – Sodišče Beneluks je bilo ustanovljeno s pogodbo, podpisano 31. marca 1965 v Bruslju med Kraljevino Belgijo, Velikim vojvodstvom Luksemburg in Kraljevino Nizozemsko, sestavljajo pa ga sodniki vrhovnih sodišč vsake od navedenih držav: glej v opombi 31 navedeno sodbo Christian Dior, točka 15.

v skladu s ciljem člena 234 ES, ker se je s tem zagotovila enotna razlaga prava Skupnosti.³⁴

61. Generalni pravobranilec F.G. Jacobs je v sklepnih predlogih to vprašanje na kratko obravnaval. Poudaril je, da je „smisel določb Pogodbe [...], da sodišče države članice, katerega odločbe so pravnomočne, ne sme odločiti o vprašanju prava Skupnosti, ne da bi to Sodišče izdalo sodbo“.

62. Evropske šole zatrjujejo, da se sodba Christian Dior razlikuje od te zadeve, ker je v prvi zadevi spor v postopku v glavni stvari najprej nastal pred nacionalnim sodiščem (Rechtbank te Haarlem; predlog za sprejetje predhodne odločbe je pozneje predložilo nizozemsko vrhovno sodišče). V obravnavani zadevi nikoli ni bilo spora pred nacionalnim sodiščem, zato naj ne bi obstajalo vprašanje, ki bi ga postavilo nacionalno sodišče.

63. S tem se ne strinjam. Menim, da bi se moralo Sodišče tudi v tej zadevi odločiti za namensko razlago člena 234 ES iz spodaj navedenih razlogov.

64. Prvič, države članice so skupaj ustanovile odbor za pritožbe kot sodni organ na prvi in končni stopnji za odločanje o vseh zadevah v zvezi z Evropskimi šolami, ki so urejene s Konvencijo (ali z akti, sprejetimi na njeni podlagi, kot je Kadrovski pravilnik).³⁵ Odbor za pritožbe je dolžan zagotoviti enotnost pri uporabi pravnih pravil, določenih s Konvencijo. Njegove sodbe so pravnomočne. Konvencija določa, da so sodbe odbora za pritožbe izvršljive prek pristojnih organov držav članic v skladu z njihovimi nacionalnimi predpisi.³⁶

65. Iz navedenega izhaja, da bi se moral odbor za pritožbe obravnavati kot sodišče, ki je „skupen več državam članicam“. Ker je skupen vsem državam članicam, je dejansko temeljni odraz tega pojma. Bilo bi nesmiselno, da odbor za pritožbe pri uporabi prava EU ne bi smel predložiti vprašanj Sodišču, če so države članice nato dolžne izvršiti njegove sodbe prek svojih nacionalnih sodišč.

34 – Glej v opombi 31 navedeno sodbo Christian Dior; točka 21, moj poudarek; glej tudi točki 22 in 23.

35 – Člen 27 Konvencije. Vse zadeve, ki jih Konvencija ne ureja, spadajo v pristojnost nacionalnih sodišč; glej člen 27(7).

36 – Člen 27(6) Konvencije.

66. V zvezi s tem opozarjam, da je Sodišče na podlagi člena 26 Konvencije izrecno pristojno v sporih med pogodbenimi strankami v zvezi z razlago in uporabo Konvencije, ki jih ne reši svet guvernerjev.³⁷ Bilo bi nenavadno, da tudi odbor za pritožbe ne bi smel Sodišču v veljavno odločanje predložiti enakovrednega vprašanja, ki bi se pojavilo v sporu, v katerem posameznik izpodbija odločbo glavnega tajnika, če zadeva vprašanje razlage prava EU.

67. V tem primeru bi bilo po mojem mnenju ustrezno postopati enako kot pri običajnem sistemu na podlagi Pogodb, v katerem se neposredne tožbe dopolnjujejo s predlogi za sprejetje predhodne odločbe in se je Sodišče nagibalo k širšim razlagam, da bi ohranilo enotnost pri razlagi in zagotovilo učinkovito varstvo.

68. Sodišče je v zadevi Zwartveld³⁸ obravnavalo „prošnjo za pravosodno sodelovanje“, ki jo je vložilo nacionalno sodišče in ki ni nedvomno spadala v postopkovni sistem, ki je bil uveden s Pogodbami, pri čemer se te pogodbe razlagajo dobesedno. Rechter-commissaris

pri Arrondissementsrechtbank Groningen (Nizozemska) je preiskoval vrsto nepravilnosti v zvezi z upravljanjem ribje tržnice v Lauwersoogu, vključno z obtožbami o kršitvah nacionalnih določb, ki so bile sprejete zaradi izvedbe predpisov Skupnosti o ribolovnih kvotah. Menil je, da je za njegovo preiskavo bistveno, da pridobi, med drugim, kopije poročil, ki jih je sestavil ribiški inšpektorat EGS, in navedel, da bo po presoji teh listin morda nujno, da se dokazi izvedejo tudi z zadevnimi inšpektorji. Komisija je zavrnila razkritje listin z obrazložitvijo, da so del dokumentacije o pravnih vprašanjih, ki jih obravnava Komisija. Rechter-commissaris je zato z vlogo zaprosil Sodišče za pomoč na podlagi Protokola o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti ter Evropske konvencije oziroma Evropskih konvencij o medsebojni pomoči (Skupnost ni bila njihova podpisnica, vendar je menil, da so vključene v pravni red Skupnosti in se zato štejejo za sestavni del prava Skupnosti).

69. Sodišče zadeve *ni* zavrnilo kot nedopustne. Nasprotno, zasedalo je v polni sestavi in odločilo,³⁹ da so v Skupnosti, ki temelji na načelu pravne države, institucije Skupnosti

37 – Komisija je prvo vlogo na podlagi člena 26 Konvencije vložila na začetku tega leta v zadevi Komisija proti Združenemu kraljestvu, C-545/09, ki je trenutno v obravnavi pred Sodiščem.

38 – Sklepa z dne 13. julija 1990 in 6. decembra 1990 (2/88 Imm., Recueil, str. I-3365 in I-4405).

39 – V svojem prvem sklepu z dne 13. julija 1990 (2/88 Imm., Recueil, str. I-3365), potem ko je prejelo stališča osmih držav članic, Sveta, Evropskega parlamenta in Komisije.

dolžne spoštovati dolžnost lojalnega sodelovanja (ki je pomembna zlasti v zvezi s sodnimi organi, ki so dolžni zagotavljati, da se pravo Skupnosti uporablja in spoštuje). Zato mora biti Sodišče nujno pristojno, da preveri, ali se ta dolžnost spoštuje, in zato tudi pristojno, da presoja, ali so institucije Skupnosti utemeljeno zavrnilo sodelovanje z nacionalnimi organi.⁴⁰

Zwartveld postale Evropska unija, spremenilo pa se je še marsikaj drugega; vendar je osrednja vloga Sodišča, da zagotavlja spoštovanje predpisov, določenih s Pogodbami in z njimi povezanimi instrumenti, ter podpira načelo pravne države, ostala nespremenjena.

Pravica do pravnega sredstva

70. Sodišče je zato uporabilo to pristojnost in Komisiji naložilo, naj predloži potrebne listine in njenim inšpektorjem dovoli, da nastopijo kot priče, razen če bi izkazala „nujne razloge zaradi varovanja interesa Skupnosti“, s čimer bi utemeljila svojo zavrnitev.⁴¹

72. Neizpodbiten razlog za uporabo teleološke razlage člena 234 ES je, da je nujna za zagotovitev enotne in skladne razlage prava EU. Zato bi moralo biti odboru za pritožbe omogočeno, da predloži vprašanja Sodišču, če meni, da je zato, da bi lahko razsodil, treba sprejeti odločitev o vprašanju glede prava EU.

71. S spoštovanjem odobravam pripravljenost Sodišča, da v zadevi Zwartveld upošteva namen Pogodb in vztraja pri svoji pristojnosti za potrjevanje pomembnih načel prava Skupnosti, s čimer zagotavlja, da Evropske skupnosti ostajajo „skupnost, ki temelji na načelu pravne države“. Evropske skupnosti so v dvajsetih letih od izdaje sklepov v zadevi

73. Glavni cilj postopka predhodnega odločanja je enotnost in skladnost prava EU. Bilo bi nenavadno, da organ, ki so ga ustanovile države članice in institucije EU in ki pravno-močno odloča o vprašanjih prava EU, zaradi ozkega stališča o pristojnosti Sodišča na podlagi člena 234 ES ne bi smel predložiti vprašanj za predhodno odločanje.

40 – Glej točke od 15 do 24 sklepa z dne 13. julija 1990.

41 – Glej točki 25 in 26 sklepa z dne 13. julija 1990. Z drugim sklepom z dne 6. decembra 1990 (2/88 Imm., Recueil, str. I-4405) je Sodišče naložilo Komisiji, naj predloži štiri zadevna poročila in svojim ribiškim inšpektorjem dovoli, da nastopijo kot priče.

74. Generalni pravobranilec D. Ruiz-Jarabo Colomer je v sklepnih predlogih v zadevi *Umweltanwalt von Kärnten*⁴² navedel:

„S členom 234 ES je uveden dialog med sodišči zaradi zagotavljanja enotnega izvajanja prava Skupnosti v vseh državah članicah. Sodišče je sodelovanje v tem dialogu dovolilo zelo različnim subjektom [...]. Vendar to kljub zgoraj navedenim težavam ni popolnoma neupravičeno. Ureditev sodstva v Evropski uniji, ki jo sestavlja sedemindvajset držav članic, ustreza zelo različnim merilom in zamisljam. Ker je težko oblikovati vzorec, ki bi ponujal skupni opis sodne funkcije v toliko državah, je razlaga meril, določenih v sodbi *Vaassen-Goebbels*, tako splošna in široka.“

75. Poleg tega bi bila ozka razlaga v nasprotju s ciljem in etiko postopka predhodnega odločanja. Bila bi antiteza duhu pravosodnega sodelovanja, ki ga je Sodišče v sodni praksi⁴³ dosledno poudarjalo.

76. Če odbor za pritožbe Sodišču ne bi smel predložiti vprašanj za predhodno odločanje, da bi pridobil verodostojno sodbo

o vprašanju glede prava EU, ki je pomembna za pritožbeni postopek, ki ga obravnava, bi to po mojem mnenju ogrozilo enotnost in skladnost prava EU. Prav tako bi bili zaradi tega pritožniki v tem pritožbenem postopku prikrajšani za pravico do pravnega sredstva, kar so na obravnavi potrdile tudi Evropske šole.

77. Ob upoštevanju vseh navedenih dejavnikov menim, da člen 234 ES na podlagi namenske razlage velja za odbor za pritožbe.

Ali se lahko pripad zadev Sodišču nedopustno poveča, če se ta predlog razglasi za dopusten?

78. Če naj bi bil odbor Evropskih šol za pritožbe pristojen, da predloži Sodišču vprašanja o pravu EU za predhodno odločanje na podlagi člena 234 ES, bi bilo mogoče ugovarjati, da bo Sodišče preplavljeno z istovrstnimi zahtevami drugih organov, za katere se je do zdaj predvidevalo, da člen 234 ES zanje ne velja.

79. Komisija navaja, prvič, da bi morala imeti – če primerjamo tveganje za morebitno povečanje števila predlogov za zahtevo, da se

42 – Sodba navedena v opombi 23, točka 35 sklepnih predlogov.

43 – Glej na primer sodbo z dne 12. februarja 2008 v zadevi *Kempter* (C-2/06, ZOdl., str. I-411, točka 41 in navedena sodna praksa).

zagotovi enotna uporaba prava EU – zadnja prednost. Drugič, opozarja, da je odbor za pritožbe precej svojevrstna institucija. Verjetno naj ne bi bilo veliko drugih organov, ki bi imeli enake lastnosti in bi bili zato pristojni, da predložijo vprašanja za predhodno odločanje na podlagi člena 234 ES.

Sodišče preobremenjeno z delom. Smotrnost, naj bo še tako privlačna, ni veljaven pravni argument.

80. S tem se strinjam.

83. Poleg tega je drugje v sistemu EU težko ali celo nemogoče najti institucije, ki bi bile podobne odboru za pritožbe.

81. Trditev, da bi Sodišče postalo preobremenjeno zaradi sprejemanja predlogov za predhodno odločanje, ki jih je odbor za pritožbe predložil Sodišču na podlagi člena 234 ES, ni stališče, ki bi bilo utemeljeno s pravnimi načeli. Če bi se ob pravilni razlagi prava moralo omogočiti odboru za pritožbe, da predloži vprašanja za predhodno odločanje, verjetno (mogoče in domnevno) povečanje obsega dela Sodišča ni utemeljen razlog za sprejetje drugačnega sklepa.

84. Prvič, vse pogodbene stranke Konvencije o ustanovitvi Evropskih šol (27 držav članic in institucije EU) so v EU. Obstaja torej neka razlika glede na sporazume, s katerimi so bili ustanovljeni Evropsko sodišče za človekove pravice⁴⁴ in ugotovitveni sveti STO⁴⁵ ali na podlagi katerih bo morda ustanovljeno Evropsko patentno sodišče⁴⁶. Utemeljeno lahko zavzamem stališče, da bi moralo biti takim mednarodnim sodiščem s posebno določbo dovoljeno, da Sodišču predložijo vprašanja za predhodno odločanje. Spori pred odborom za pritožbe pa, nasprotno, nastanejo zgolj v EU in zadevajo le stranke, za katere velja pravo EU.

82. Pri nedavni veliki širitvi EU leta 2004 (s 15 držav članic na 25) bi si bilo nemogoče zamisliti predlog, da bi bilo smotrno, da se sodiščem v novih državah članicah, čeprav so pristojna predložiti vprašanja za predhodno odločanje, tega ne bi dovolilo, ker bi bilo sicer

44 – Države članice EU in več tretjih držav so podpisnice Evropske konvencije o človekovih pravicah (v nadaljevanju: EKČP). Po sprejetju Lizbonske pogodbe lahko EU na podlagi člena 6(2) Pogodbe EU pristopi k EKČP.

45 – Države članice, EU in tretje države so podpisnice sporazumov STO.

46 – Države članice, EU in nekatere tretje države bi bile podpisnice predloga Sporazuma o novem Evropskem patentnem sodišču.

85. Drugič, člani odbora za pritožbe so imenovani s seznama, ki ga sestavi Sodišče, merila za njihovo imenovanje pa niso drugačna od meril, ki veljajo za člane Sodišča za uslužbenice. Obe dejstvi poudarjata sodno nalogo odbora za pritožbe in njegove strukturne povezave s pravnim sistemom EU.

86. Najboljša primerjava bi lahko bil Evropski univerzitetni inštitut (v nadaljevanju: EUI). Ustanovljen je bil leta 1972 na podlagi mednarodne konvencije (v nadaljevanju: Konvencija o EUI), sklenjene med šestimi prvotnimi državami članicami. Njegov kadrovski pravilnik predvideva pritožbeni postopek, v katerem o pritožbah odloča uprava za pritožbe. Vendar pa se uprava za pritožbe očitno razlikuje od odbora za pritožbe, ker, na primer, na podlagi Konvencije o EUI ni ustanovljena za reševanje sporov. Tudi če bi bil odbor Evropskih šol za pritožbe pristojen za predložitev vprašanja za predhodno odločanje na podlagi člena 234 ES, to še ne pomeni nujno, da bi morale Sodišče samodejno sprejeti predlog, ki bi ga vložila uprava za pritožbe EUI.

87. Če povzamem, odbor za pritožbe in Konvencija, na podlagi katere je bil ta ustvarjen, sta očitno redki vrsti institutov v Evropski uniji, če ne edini. Zelo malo verjetno je, da bi bilo Sodišče preplavljeno s predlogi organov,

kot je odbor za pritožbe. Če veljavni predpisi niso del prava EU, je, kot sem poudarila, dolžnost Sodišča zgolj to, da nudi usmeritve za razlago prava EU, kolikor to vpliva na uporabo omenjenih predpisov.

88. Glede na navedeno bi moral biti odgovor na prvo vprašanje, da člen 234 ES velja za odbor Evropskih šol za pritožbe, ta pa je, ker deluje kot sodišče na zadnji stopnji, pristojen za vložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe Sodišču, ko odloča o vprašanjih glede prava EU, in ga je načeloma dolžan vložiti pod enakimi pogoji kot vsako drugo sodišče, zoper odločitev katerega ni pravnega sredstva.

Drugo vprašanje

89. Odbor za pritožbe želi z drugim vprašanjem izvedeti, ali člen 12 ES (s katerim je prepovedana diskriminacija na podlagi državljanstva) ali člen 39 ES (s katerim je zagotovljeno prosto gibanje delavcev) nasprotujeta sistemu osebnih prejemkov, ki je bil v času nastanka dejstev v veljavi v Evropskih šolah, ker ta ni omogočal nobenega prilagajanja zaradi izgube vrednosti valute, zaradi katere bi se lahko zmanjšala kupna moč nekaterih

napotnih profesorjev. V zvezi s tem odbor za pritožbe ugotavlja, da se sporni sistem „izrecno sklicuje na tistega, ki zadeva uradnike Skupnosti“.

90. Vprašanje se postavlja zato, ker je med 1. julijem 2007 in 1. julijem 2008 vrednost britanskega funta v primerjavi z eurom znatno padla. Menjalni tečaj, ki se je uporabil za plače uslužbencev Evropskih skupnosti, se v tem času ni spremenil, niti se ni spremenila vrednost (izračunana in izražena v eurih na dan 1. julij 2007) evropskega dodatka, do katerega je bil upravičen vsak posamezni profesor.⁴⁷ Ta dva dejavnika sta povzročila, da je (eurska) vrednost nacionalne plače profesorjev, ki so bili na delovno mesto, za katerega so bili plačani v eurih, napoteni iz Združenega kraljestva, padla, s tem pa je hkrati padla eurska vrednost njihove cele plače (nacionalni del, povečan za evropski dodatek).

47 – Glej člena 1 Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1558/2007 z dne 17. decembra 2007 o prilagoditvi osebnih prejemkov in pokojnin uradnikov in drugih uslužbencev Evropskih skupnosti ter korekcijskih koeficientov, ki se zanje uporabljajo, z učinkom od 1. julija 2007 (UL L 340, str. 1) in Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1323/2008 z dne 18. decembra 2008 o prilagoditvi osebnih prejemkov in pokojnin uradnikov in drugih uslužbencev Evropskih skupnosti ter korekcijskih koeficientov, ki se zanje uporabljajo, z učinkom od 1. julija 2008 (UL L 345, str. 10).

91. Profesorji navajajo, da sistem osebnih prejemkov ni več zagotavljal enotne kupne moči vsem napotnim profesorjem. Zatrjujejo, da diskriminira britanske profesorje v Bruslju v primerjavi s (i) profesorji, napoteni v Bruselj, ki so prejeli nacionalno plačo v valuti, ki ni euro ali britanski funt, (ii) britanskimi profesorji, ki so poučevali na Evropski šoli v Culhamu in ki niso uresničili svoje pravice do prostega gibanja, in (iii) profesorji, ki so prejeli svoje nacionalne plače v eurih.

92. Profesorji tudi navajajo, da člen 49(2)(b) Kadrovskega pravilnika ni v skladu s členoma 12 ES in 39 ES in da z ničimer ne preprečuje upoštevanja znižanja vrednosti britanskega funta pri določanju evropskega dodatka, s čimer naj bi postavljal britanske profesorje v slabši položaj. Poleg tega bi morala sprememba člena 49(2)(b), da bi bil ta v skladu s Pogodbo, učinkovati za nazaj, kar bi omogočilo prilagoditev evropskega dodatka za celotno obdobje, na katerega se nanaša zahtevke profesorjev (od oktobra 2007 do junija 2008).

93. Evropske šole ugovarjajo, da britanski profesorji niso bili diskriminirani. Prvič, prave primerjave naj ne bi bilo – položaj profesorjev, ki so prejeli nacionalno plačo v britanskih funtih, naj bi bil drugačen od položaja

njihovih kolegov, ki so prejeli nacionalno plačo v eurih. Drugič, zaradi sistema osebnih prejemkov naj ne bi bilo razlikovanja na podlagi državljanstva; ta sistem naj bi se uporabljal objektivno in enako za vse profesorje, ki so prejeli nacionalno plačo v drugi valuti, ne v eurih.

gibanja.⁴⁸ Te pravice so varovane tudi v okviru mednarodne organizacije, člena 12 ES in 39 ES pa se uporabljata posebej za profesorje v Evropskih šolah.⁴⁹ Sodišče je tudi pojasnilo, da določbe, ki preprečujejo prosto gibanje delavcev ali odvrtaajo od njega, ovirajo to svoboščino, čeprav se uporabljajo ne glede na državljanstvo zadevnih delavcev.⁵⁰

94. Evropske šole se strinjajo, da bi bila različica člena 49(2)(b), ki je veljala do 1. julija 2008, lahko posredno diskriminatorna, ker v njej ni bilo predvideno, da bi se pri določanju evropskega dodatka upoštevalo precejšnje znižanje vrednosti menjalnega tečaja valute, ki ni euro. Navajajo, da naj bi bila vsaka taka diskriminacija vseeno utemeljena, ker naj bi se menjalni tečaj uporabil z upoštevanjem objektivnih meril.

Uvodne ugotovitve

95. Prepoved diskriminacije na podlagi državljanstva v členu 12 ES je poseben odraz splošnega načela enakega obravnavanja in je kot taka konkretizirana, med drugim v členu 39 ES v zvezi s pravicami delavcev do prostega

96. Zato bom preverila, prvič, ali se je z izpodbijanem sistemom diskriminiralo na podlagi državljanstva ali drugače kršilo načelo enakega obravnavanja; drugič, ali se je z njim preprečevalo prosto gibanje delavcev za katero koli skupino profesorjev ali odvrtaalo od njega; in končno, kolikor je potrebno, ali je bil sistem kljub temu utemeljen.

48 – Glej na primer sodbi z dne 13. oktobra 2005 v zadevi Parking Brixen (C-458/03, ZOdl., str. I-8585, točka 48) in z dne 15. januarja 2002 v zadevi Gottardo (C-55/00, Recueil, str. I-413, točka 21).

49 – Glej sodbo z dne 3. oktobra 2000 v zadevi Ferlini (C-411/98, Recueil, str. I-8081, točka 42) in v opombi 18 navedeno sodbo Hurd, točki 54 in 55.

50 – Glej na primer sodbi z dne 26. januarja 1999 v zadevi Terhoeve (C-18/95, Recueil, str. I-345, točka 39) in z dne 1. aprila 2008 v zadevi Gouvernement de la Communauté française in Gouvernement wallon (C-212/06, ZOdl., str. I-1683, točka 34).

Ali se je z izpodbijanem sistemom diskriminiralo na podlagi državljanstva ali drugače kršilo načelo enakega obravnavanja?

razen če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno.⁵²

97. S prepovedjo diskriminacije zaradi državljanstva so zajete

99. Iz besedila Kadrovskega pravilnika izhaja, da neposredna diskriminacija zaradi državljanstva ni obstajala.

„[...] ne [...] zgolj neposredn[a] diskriminaci[a] na podlagi državljanstva, ampak tudi vse posredne oblike diskriminacije, ki z uporabo drugih razlikovalnih meril dejansko povzročijo enak rezultat.

100. Kadrovski pravilnik tudi ni predpis nacionalnega prava, ki bi sam po sebi vplival na državljane „drugih“ držav članic bolj kot na državljane države članice „gostiteljice“ v klasičnem smislu, ker velja za profesorje iz katere koli države članice, ki so napoteni na vsako od šol v eni od sedmih držav članic gostiteljic.

Določbo nacionalnega prava, če ni objektivno utemeljena in sorazmerna z zastavljenim ciljem, je treba šteti za posredno diskriminatorno, če lahko že samo zaradi svoje narave bolj vpliva na državljane drugih držav članic kot na državljane te države članice in ker lahko tako postavi v slabši položaj zlasti državljane drugih držav članic.“⁵¹

98. Bolj splošno to pomeni, da se z načelom enakega obravnavanja zahteva, naj se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in naj se različni položaji ne obravnavajo enako,

101. V sistemu je vendarle mogoče razločiti dve skupini profesorjev in očitno je, da sta bili, vsaj v času nastanka dejstev, različno obravnavani glede na to, kako bi se eurska vrednost njihove skupne plače spreminjala v obdobju enega leta. V prvi skupini so bili profesorji, napoteni iz države članice v euroobmočju, katerih eurska vrednost nacionalnih plač se ni spreminjala in je zato njihova skupna plača ves čas zadevnega obdobja ostala enaka znesku, določenemu v Prilogi III h Kadrovskemu pravilniku. V drugi skupini so bili profesorji, napoteni iz države članice zunaj euroobmočja, katerih eurska vrednost nacionalnih plač bi se lahko spremenila – in

51 – Sodba z dne 13. aprila 2010 v zadevi Bressol in Chaverot in drugi (C-73/08, ZÖdl., str. I-2735, točki 40 in 41).

52 – Glej novejšo sodbo z dne 16. septembra 2010 v zadevi Chatzi (C-149/10, ZÖdl., str. I-8489, točka 64).

se dejansko je – v večjem ali manjšem obsegu v skladu z nihanji menjalnega tečaja, tako da bi bila njihova skupna plača (nacionalna plača s spreminjajočo se vrednostjo v eurih, povišana za evropski dodatek z nespremenjeno eursko vrednostjo) lahko – in dejansko je bila – drugačna od zneska, določenega v Prilogi III h Kadrovskega pravilniku. Ti dve skupini bom navajala kot „skupina 1“ in „skupina 2“.

posebna prepoved diskriminacije na podlagi državljanstva, ker so bili profesorji v skupini 1 kot taki po vsej verjetnosti državljani držav članic euroobmočja, profesorji v skupini 2 kot taki pa po vsej verjetnosti državljani drugih držav članic.

102. Opozoriti moram, da se razlika v obravnavi, ki sem jo opredelila, nanaša na pravico profesorjev – zajamčeno s členom 49(1) Kadrovskega pravilnika – do skupne plače, katere vrednost v eurih je za zadevno stopnjo v plačni lestvici določena v Prilogi III k temu pravilniku. Razlika se ne nanaša na kupno moč te plače, ki ni zajamčena s Kadrovskim pravilnikom in se bo spreminjala, med drugim, glede na obseg, v katerem profesor lahko – in tudi želi – prejme, shrani in uporabi del svojega prejemka v državi članici izvora v valuti te države.

103. Če je z izpodbijano ureditvijo kršeno načelo enakega obravnavanja, ker so bili primerljivi položaji obravnavani različno, moram še opozoriti, da je bila kršena tudi

104. Ker obe skupini, ki sem ju opredelila, ne ustrezata popolnoma tistim, ki so bile v postopku predlagane kot primerljive, moram to na kratko pojasniti.

105. Prvič, ali sta skupini v primerljivih položajih glede na načelo enakega obravnavanja?

106. Zdi se mi, da bi moral biti odgovor pritrđen. V Kadrovskem pravilniku so plačne lestvice določene v eurih in v njem je predvideno, da imajo delavci „pravico“ do tega osebnega prejemka. Vsi profesorji, ki imajo enake pravice, so torej v primerljivem položaju. Med profesorji, katerih kraja izvora in napotitve sta v različnih valutnih območjih, in tistimi, katerih kraja izvora in napotitve sta v istem

območju, bi dejansko lahko bila določena objektivna razlika, ker bodo ob prenosu katerega koli dela njihovega osebnega prejemka med območjema zanje veljali različni pogoji. Vendar te razlike – katerih učinki bodo v pretežni meri odvisni od posameznikove volje – ne vplivajo na eursko vrednost osebnega prejemka, do katerega so upravičeni.

osebni prejemkov profesorjev v Evropskih šolah ni mogoče primerjati s sistemom osebnih prejemkov uradnikov EU.

107. Drugič, ali so druge primerjave upoštevne?

108. Odbor za pritožbe in Komisija predlaga Sodišču, naj primerja položaj profesorjev s položajem uradnikov evropskih institucij. Kakorkoli, ti uradniki se, ko jih institucije imenujejo, pri njih zaposlijo in so v celoti neodvisni od organov svoje države članice izvora. Profesorji pa, nasprotno, z napotitvijo v sistem Evropskih šol ostanejo povezani z svojo nacionalno upravo, ki je še naprej odgovorna za izplačilo njihovih nacionalnih plač. Res je, da so v členu 49(2)(b) Kadrovskega pravilnika navedeni „menjalni tečaji, ki se uporabljajo za plače uradnikov v Evropskih skupnostih“. Vendar je s tem zgolj opredeljen menjalni tečaj, ki se mora uporabiti za izračun (in sicer tečaj, ki se uporablja za izvajanje splošnega proračuna EU).⁵³ Zgolj zaradi tega sistema

109. Komisija se sklicuje tudi na položaj neodvisnih nacionalnih izvedencev, napotenih na delo v institucije. Vendar se položaja spet ne zdita primerljiva. Plačo neodvisnih nacionalnih izvedencev v celoti krijejo njihove nacionalne uprave, v sestavi katerih ostanejo, medtem ko jim institucije izplačujejo zgolj dnevnice in mesečna nadomestila.⁵⁴ Osebni prejemek profesorjev v Evropskih šolah, do katerega so upravičeni, pa je, nasprotno, sestavljen iz njihove nacionalne plače, povečane za evropski dodatek. Bistveno je torej, da se s pravili, ki veljajo za neodvisne nacionalne izvedence, nikakor ne prizadeva zagotoviti, da bodo tisti iz različnih držav članic med napotitvijo prejeli enako plačilo. V Kadrovskem pravilniku, ki velja za profesorje v Evropskih šolah, pa je, nasprotno, navedeno, da je vsak učitelj „upravičen“ do osebnega prejemka za ustrezno stopnjo v plačni lestvici, ki je v eurih opredeljena v Prilogi III.

53 – Člen 63 Uredbe št. 259/68 Sveta z dne 29. februarja 1968 o kadrovskih predpisih za uradnike in pogojih za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske gospodarske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL, Posebna izdaja 1968(I), str. 30), kakor je bila spremenjena.

54 – Glej odločbo Komisije z dne 12. novembra 2008 o določitvi pravil za začasno dodelitev nacionalnih izvedencev in nacionalnih izvedencev na strokovnem usposabljanju Komisiji (COM(2008) 6866 konč.). Osebni prejemki so urejeni v poglavju III, zlasti v členu 17.

110. Profesorji, na svoji strani, zagovarjajo stališče, da bi se profesorji, napoteni iz Združenega kraljestva v Evropske šole v Bruslju, lahko primerjali (a) z drugimi profesorji iz Združenega kraljestva, dodeljenimi v Evropsko šolo v Culhamu, torej v njihovi domači državi članici, in/ali (b) s profesorji, napoteni v Bruselj, ki svojo nacionalno plačo prejema v drugi valuti, in ne v eurih ali britanskih funtih. Obe navedeni skupini v bistvu spadata v mojo „skupino 2“, vsi člani te skupine pa so bili enako obravnavani glede možnosti, da bi bila eurska vrednost njihovih skupnih plač lahko – in v vseh primerih je v večjem ali manjšem obsegu bila – drugačna od zneska, določenega v Prilogi III h Kadrovskega pravilniku. Ali bi se z vidika vpliva na kupno moč lahko opredelile nove podskupine, kot sem že pojasnila, ni pomembno.

ko so profesorji iz drugih držav članic zunaj euroobmočja morda imeli „dobiček“, je bilo odvisno od nihanj menjalnega tečaja, torej popolnoma objektivnih zunanjih dejavnikov. Pomembno je, da je za profesorje iz skupine 2 obstajala konkretna nevarnost, da prejmejo manj od zajamčene vrednosti njihovega osebne nega prejemka v eurih, ki bi se lahko začela reševati v okviru sistema osebnih prejemkov, določenega v Kadrovskega pravilniku, medtem ko za profesorje iz skupine 1 take nevarnosti ni bilo.

112. Zato menim, da se je v času nastanka dejstev z izpodbijanem sistemom kršilo načelo enakega obravnavanja in zato diskriminiralo na podlagi državljanstva v nasprotju s členom 12 ES.

111. Bistvena razlika v obravnavi profesorjev iz skupine 1 in tistih iz skupine 2 je torej ta, da so v spornem obdobju prvi prejeli plačo, katere vrednost v eurih je bila prav taka, kakršna je zagotovljena v členu 49(1) Kadrovskega pravilnika in njegovi Prilogi III, medtem ko so bili zadnji nujno izpostavljeni tveganju, da bo njihov osebni prejemek drugačen od tega zneska. Po mojem mnenju ni pomembno, ali se je to tveganje uresničilo v korist ali škodo profesorjev iz določene države članice. To, ali so bili v zadevnem obdobju britanski profesorji dejansko „v izgubi“, medtem

Ali se je z izpodbijanem sistemom preprečevalo prosto gibanje ali odvrčalo od njega?

113. Vendar pa ne morem sklepati, da pomankljivost, ki sem jo ugotovila, kakor koli ovira uveljavljanje pravic do prostega gibanja ali odvrča od njega.

114. Sistem osebnih prejemkov profesorjev, napoteni v Evropske šole, obsega nepretrgano prejetje plače, do katere so profesorji že upravičeni, in evropski dodatek. Kot kaže, bodo torej profesorji ob napotitvi v vsakem primeru prejeli višji osebni prejemek, kot bi ga, če bi ostali na svojem prejšnjem delovnem mestu.

različnimi nacionalnimi plačami razvrščeni v različne stopnje sistema, ki ima devet plačnih razredov, od katerih ima vsak 12 stopenj, skoraj zagotovo nikoli ne bo niti malo vplivalo na profesorjevo sposobnost ali pripravljenost, da uveljavi svojo pravico do prostega gibanja tako, da zahteva ali sprejme napotitev v Evropsko šolo v drugi državi članici.

Ali bi lahko bil izpodbijani sistem utemeljen?

115. To pričakovanje verjetno nobenega profesorja ne bo odvrnilo od tega, da bi zahteval ali sprejel napotitev, razen če bi bila skupna plača nižja od plače, ki je nujna za ohranitev njegovega življenjskega standarda med napotitvijo in kritje vseh obstoječih obveznosti, ki bi jih še vedno imel v svoji državi članici izvora, in vseh stroškov, ki nastanejo s selitvijo iz ene države članice v drugo. V obravnavani zadevi ni očitka o obstoju tveganja za katerega od teh položajev niti se ne zdi, da bi bilo tako tveganje očitno verjetno. Profesorjevo tveganje, da bo vrednost njegovega dejanskega skupnega prejemka v eurih drugačna od prejemka drugega profesorja na isti stopnji v plačni lestvici – ki je po drugi strani dejansko, celo neizogibno tveganje – verjetno ne bo tehten razlog za odločitev, da zahteva ali sprejme napotitev. To bi ga lahko razdražilo ali razveselilo, odvisno od smeri, v katero gre drugačnost, vendar pa v sistemu, v katerem so profesorji iz 27 držav članic s precej

116. Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je razlika v obravnavi, ki pomeni posredno diskriminacijo na podlagi državljanstva, prepovedana, razen če je objektivno utemeljena, primerna za zagotovitev uresničitve legitimnega cilja, ki mu sledi, in ne presega tega, kar je nujno potrebno za uresničitev tega cilja.⁵⁵

117. Komisija navaja, da ni mogoče uvesti sistema plač, ki bi omogočil popolno enakost kupne moči profesorjev, ki so iz 27 nacionalnih uprav napoteni v Evropske šole. Poleg tega naj bi se padci in povečanja vrednosti britanskega funta v primerjavi z eurom med letoma 1995 in 2008 med seboj izničili.

⁵⁵ – V opombi 50 navedena sodba *Gouvernement de la Communauté française in Gouvernement wallon*, točka 55.

118. Kot sem poudarila, primerjalni element ne more biti kupna moč, ampak ga je treba omejiti na vrednost skupne plače v eurih, ki jo zagotavlja Kadrovski pravilnik. Ni pomembno, ali so se večletna nihanja menjalnega tečaja med seboj izničila, ker pomanjkljivost sistema zadeva ohranitev nespremenjenega menjalnega tečaja za izračun zneska evropskega dodatka v obdobju enega leta.

119. Evropske šole, na svoji strani, zatrjujejo, da sta bila sistem, ki je veljal v času nastanka dejstev, in njegova sprememba, uvedena s 1. julijem 2008, utemeljena. Prvič, v plačnem sistemu bi se moralo upoštevati, da napoteni profesorji še naprej prejemajo svoje nacionalne plače, ki jim jih izplačuje 27 nacionalnih uprav. Drugič, sistema se ne bi smelo pretirano upravno obremeniti, ampak bi si bilo treba prizadevati, da deluje v splošnem interesu vseh napotениh profesorjev. Tretjič, čeprav bi nekateri napoteni profesorji lahko bili v izgubi, kadar se njihovi nacionalni valuti zmanjša vrednost v primerjavi z eurom, pa imajo tudi dobiček, če pridobi na vrednosti, zato naj bi bil sistem približno izenačen.

120. Prva točka po mojem mnenju ni pomembna. Če se v izpodbijanem plačnem sistemu pri izračunu evropskega dodatka lahko enkrat letno upošteva, da napoteni profesorji prejemajo nacionalne plače, ki jim jih

izplačuje 27 nacionalnih uprav, bi se to lahko upoštevalo tudi pri vsakem izplačilu plače.

121. V zvezi z drugo in tretjo točko bi se lahko upoštevalo sodbo v zadevi Terhoeve. Vprašanje v tej zadevi je bilo, ali je obremenitev delavca, ki je svoje prebivališče prenesel iz ene države članice v drugo zaradi zaposlitve v tej državi članici, z višjimi prispevki utemeljena. Sodišče je odločilo, da ne. Zlasti ni mogoče omejevanja temeljne svoboščine utemeljiti s ciljem poenostavitve in uskladitve nacionalnih pravil za obračunavanje davka in prispevkov za socialno varnost niti z upravnimi razlogi.⁵⁶

122. Glede na navedeno menim, da je bil v času nastanka dejstev plačni sistem, določen v členu 49(2) Kadrovskega pravilnika, v nasprotju z načelom enakega obravnavanja, zlasti kakor se odraža v členu 12 ES, in ga ni mogoče utemeljiti z objektivnimi razlogi.

Tretje vprašanje

123. Odbor za pritožbe s tretjim vprašanjem sprašuje, ali lahko, če se na drugo vprašanje

⁵⁶ – V opombi 50 navedena sodba Terhoeve, točki 44 in 45.

odgovori pritrdilno (kot predlagam, da se, če gre za kršitev načela enakega obravnavanja, posledica česar je posredna diskriminacija na podlagi državljanstva), razlika med položajema profesorjev, napotениh v Evropske šole, in uradnikov EU upraviči neenake menjalne tečaje, ki se uporabljajo za zagotovitev ohranitve enakovredne kupne moči.

lahko spremenijo.⁵⁷ Kljub temu je vprašanje nerazumno, ker je v členu 47(3) Kadrovskega pravilnika določeno: „Osebnih prejemki zaposlenih se PONDERIRAJO po stopnji, ki je nad ali pod 100 % ali tem enaka, kakor je določeno in prilagojeno za uradnike Evropskih skupnosti.“

124. Najprej, to vprašanje, kot kaže, ni ustrezno zasnovano, ker so bili v času nastanka dejstev menjalni tečaji, ki so bili uporabljeni za izračun evropskega dodatka za profesorje v Evropskih šolah, popolnoma enaki menjalnemu tečaju, uporabljenim za izračun plačila plač uradnikov EU v valuti, ki ni euro – in je bilo to izrecno navedeno v členu 49(2)(b) Kadrovskega pravilnika.

126. Zato menim, da Sodišče ni pristojno, da odgovori na tako postavljeno vprašanje.

125. Iz vsebine predložitvene odločbe pa izhaja, da bi bil namen predlagatelja lahko sklicevanje na to, da je enakost kupne moči za uradnike EU zagotovljena s ponderji za vsako delovno mesto, ki so vsako leto določeni takrat kot menjalni tečaji, vendar se v primeru bistvene spremembe življenjskih stroškov

127. Iz besedila stališč, ki so jih profesorji predložili Sodišču, bi izhajalo, da se je vprašanje, za katerega si profesorji želijo, da bi ga postavil odbor za pritožbe, verjetno dejansko nanašalo na to, da za uradnike EU in profesorje Evropske šole sicer velja enako ponderanje in prilagajanje, vendar na osebni prejemek profesorjev ne vpliva tako, kot na prejemek uradnikov, ker pri prilagoditvi ponderjev ni mogoče upoštevati nihanj v menjalnem tečaju. V tem primeru bi bilo to vprašanje lahko, ali se z *enako obravnavo različnih položajev*

⁵⁷ – Glej člena 64 in 65 Kadrovskega predpisa za uradnike Evropske unije iz v opombi 53 navedene Uredbe št. 259/68, kakor je bila spremenjena.

uradnikov in profesorjev morda ne krši načelo enakega obravnavanja.

128. Vendar je to le domneva, ki ne ustreza besedilu vprašanja, kakršno je bilo to

predloženo, in glede katere bi bilo potrebnih precej več podatkov o uporabi sistema ponderiranja za plače profesorjev, če bi se obravnavala. V teh okoliščinah menim, da Sodišče ne bi bilo upravičeno odgovoriti na hipotetično vprašanje. Omenila bi le, kar sem že navedla,⁵⁸ da se po mojem mnenju položaja profesorjev, napotениh v sistem Evropske šole, in uradnikov EU ne moreta šteti za primerljiva.

Predlog

129. Ob upoštevanju navedenega menim, da je treba na vprašanja, ki jih je predložil odbor Evropskih šol za pritožbe, odgovoriti tako:

1. Odbor Evropskih šol za pritožbe spada na področje uporabe člena 234 ES.
2. Načelo enakega obravnavanja in njegov odraz v prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva v členu 12 ES nasprotujeta uporabi sistema osebnih prejemkov, določenega v členih od 45 do 49 Pravilnika za začasno dodeljeno osebje Evropskih šol.
3. Sodišče ni pristojno, da odgovori na tretje vprašanje.

⁵⁸ – Glej točko 108 zgoraj.